

Παίζομεν εν ου παικτοίς ;

Αλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου

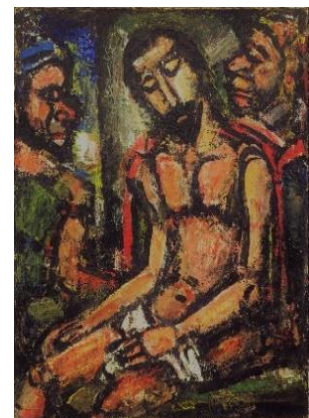
Ο ένας μας λέει ότι «ο Θεός δεν παίζει ζάρια» (Αϊνστάιν), ο άλλος υποστηρίζει ότι ο Θεός «έπαιζε κρυφτό» (π. Χαράλαμπος Παπαδόπουλος), ένας τρίτος διατείνεται ότι «ο Θεός είναι...άπαιχτος» (Μητροπολίτης Αργολίδας Νεκτάριος). Τελικά, φαίνεται ότι όχι μόνο τα παιδιά παίζει αλλά και οι μεγαλύτεροι, γιατί ως γνωστόν, το παιχνίδι όχι μόνο υπονοεί αυτό που είναι, παιδιά, αλλά και κοσμικό σύμβολο (Eugen Fink, *Das Spiel als Weltsymbol*) και παιδεία. Μας βοηθάει με άλλον τρόπο να προσεγγίζουμε τα μυστήρια του κόσμου και να μας φανερώνει ως ελαφρά τα βαρέα του Νόμου και να μας διευκολύνει να σηκώνουμε τον σταυρό μας ως ζυγόν και φορτίον Χριστού, απαλό και ελαφρύ (Ματθαίου 11, 30).

Το παιχνίδι ή μάλλον ο παιγνιώδης τρόπος αντιμετώπισης της ζωής σημαίνει ότι δεν ερχόμαστε στον κόσμο με προκαταλήψεις και προδιαγραφές. Συμπεριφερόμαστε όπως βρίσκουμε τα πράγματα κι όχι όπως τα ξέρουμε. Λαμβάνουμε σοβαρά τη νουθεσία του λαού μας προς τη «νύφη» («νύφη όχι όπως ήξερες άλλα όπως βρήκες!»). Παίζουμε με τους ρυθμούς που μας παίζουν τα όργανα είτε χαρούμενα είτε λυπητερά, καθώς πρέπει, δηλαδή (πρβλ. Ματθαίου 11, 16-17).

Σε αυτού του τύπου την αντίδραση έχουμε υπογραμμό τον ίδιο τον Κύριο. Είναι χαρακτηριστική η στάση του Ιησού μετά την παράδοσή Του από τον Πιλάτο στους στρατιώτες «ίνα σταυρωθή». Εκεί άφησε και αφέθηκε να τον περιπαίξουν, όσο και όπως ήθελαν.

*«Οι δε στρατιώται απήγαγον αυτόν έσω της αυλής,
ο εστί πραιτώριον, και συγκαλούσιν όλην την
σπείραν· και ενδύουσιν αυτόν πορφύραν και
περιτιθέασιν αυτό πλέξαντες ακάνθινον στέφανον,
και ήρξαντο ασπάζεσθαι αυτόν· χαίρε βασιλεύ των
Ιουδαίων· και έτυπτον αυτού την κεφαλήν καλάμω και
ενέπτυνον αυτό, και τιθέντες τα γόνατα προσεκύνουν
αυτό. Και ότε ενέπαιξαν αυτό, εξέδυσαν αυτόν την
πορφύραν και ενέδυσαν αυτόν τα ίδια και
εξάγουσιν αυτόν ίνα σταυρώσωσιν αυτόν»*

(Μάρκου 15, 16-20).

Χριστός εμπαιζόμενος,
Rouault (1871-1958)

Ασφαλώς δεν ήξεραν τι έκαναν γι' αυτό και ζητούσε ενδόμυχα από τον Πατέρα να τους συγχωρέσει. Δεν ήξεραν ασφαλώς, δεν ρώταγαν; Κι αυτοί, όπως και οι άλλοι, επηρεασμένοι από τις «ψευδείς ειδήσεις» που διαδίδονταν, ένιωθαν άνετοι να τον περιπαίζουν, αγνοώντας ποιόν είχαν απέναντί τους. Γιατί, μπορεί να αφηνόταν να τον εμπαίζουν με αυτόν τον τρόπο, γνώριζε, όμως, ότι στην ουσία ήταν «άπαιχτος». Μπορεί να περιπαίζεται πλήν όμως «δεν παίζεται». Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορείς να παίξεις, να τα βάζεις μαζί του και να τον κερδίσεις. Έτσι ερμηνεύεται τουλάχιστο στη σημερινή νεανική αργκό: «δεν παίζεται» κάποιος σημαίνει ότι είναι «αξεπέραστος», «ασυναγώνιστος».

Παρ' όλα αυτά, όταν ένας πατέρας παλεύει με τον μικρό γιό του τον αφήνει να τον κερδίσει. Έτσι και ο Ιησούς, ο Θεός μας, μας ξεγελάει ότι μπορούμε να τον κερδίζουμε και μας αφήνει να παίζουμε εν ου παικτοίς. Να μένουμε με την εντύπωση ότι κερδίζουμε κιόλας -βλέπετε δεν θέλει και να μας προσβάλει...- μέχρις ότου διαπιστώσουμε το παράξενο «τέλος του παιχνιδιού» (Fin de Partie). Γιατί, εκεί, όλα «παίζονται» ακόμη μέχρι και την τελευταία στιγμή. «Πώς Να Πεις» ("Comment Dire") το ανείπωτο! Δεν γνωρίζω αν όλα αυτά μπορούν να εξηγηθούν και με την *Θεωρία των Παιγνίων* (game theory). Ποιος να το ξέρει;

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΟΥΡΒΕΡΗ Κωνσταντίνου, *Παιδιά και παιδεία*, Επιστημονική Επετηρίς Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, τ. ΣΤ', περίοδος Β', 1955-1956, σ. 469-526.

ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ Μητροπολίτου Αργολίδος, *Ο Θεός είναι ...άπαιχτος!* Εκδ. Επιστροφή, Ναύπλιο 2018, 138 σ. Το κεφάλαιο: Τα «παιχνίδια» του Θεού, σ. 84-85. Βλ. και σχετική ομιλία του Μητροπολίτου στην Ενορία Αγ. Νικολάου Ραγκαβά τον Ιανουάριο του 2018 <https://www.youtube.com/watch?v=BZ9Skb5F8s0&feature=youtu.be>

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Χαράλαμπου (π.), *Ένας Θεός που έπαιζε κρυφτό*, Η σιωπή του Θεού στις δοκιμασίες των ανθρώπων, Εκδ. Αρμός, Αθήνα 2017, 170 σ.

¹ Υπαινισσόμαστε το θεατρικό έργο (1957) και το τελευταίο μικρό κομμάτι που έγραψε ένα χρόνο πριν πεθάνει ο Samuel Beckett (1906-1989).